

Psalm 25:1 Tot U, Here, hef ik mijn ziel op.

We zijn onderweg in de woestijn, veertig dagen lang, tot het Pasen wordt. In de verzoeking in de woestijn, waarover vorige week gelezen werd, gaat Jezus als Gods knecht, die weg die ook Mozes en het volk gegaan zijn. Onze aanvechtingen zijn Hem niet vreemd.

Heel bewust laat de kerk de geschiedenis van de verzoeking in de woestijn op de eerste zondag van de veertigdagentijd voor Pasen lezen. In deze tijd voor Pasen wordt de gemeente zelf geroepen tot bidden en vasten, want het is een tijd waarin het geloof voor al de dagen van het jaar geoefend moet worden! 'Ascese' is het woord dat daar wel voor gebruikt wordt. Het is een periode van bewustwording, en we vragen ons af: waarheen zijn we onderweg? Wat is opstaan uit de dood?

Dat is geen gekke vraag om jezelf te stellen als je om je heen kijkt. Waarheen zijn we onderweg? Zijn de woorden van God bestand tegen de dood die mensen elkaar aandoen?

Geloven we het verhaal van de exodus, de uittocht uit het slavenbestaan eigenlijk wel? Wat doen we met de tien grondregels die Mozes op de berg uit handen van de Heer ontving? Koesteren we nog dromen in ons leven? Doet het contact met de Heer ons bestaan glanzen van verwachting? 'U verwacht ik de ganse dag' (Psalm 25:5). Of hebben wij het land, dat Mozes op de berg zag, naar de hemel verplaatst en de wereld prijs gegeven aan de verloedering.

Is ons bestaan vastgelopen, zoals het volk dat in de woestijn om het gouden kalf danste, omdat het de hoop had opgegeven dat Mozes terug zou komen om hen de weg te wijzen.

Jezus is de mens die naar Gods wil vraagt. Net als Mozes gaat Hij de berg op. Om te bidden, zegt Lucas. Op cruciale momenten in Jezus leven horen we dat Hij bidt. Hij oriënteert zich op God: wat wilt U dat ik doen zal? Bidden is afhankelijk zijn, het is niet in de eerste plaats verlanglijstjes bij God indienen.

Bidden en vasten, het komt regelmatig samen voor.

'Nee' zeggen tegen alles wat zich aan ons opdringt: de begeerte der ogen, de begeerte der zinnen.

Denk aan alle hebbedingetjes waar zonder we niet meer kunnen. Containers vol uit China, we hebben ons op alle manieren afhankelijk gemaakt van de grootmachten. Zelfs mijn eenvoudige afwasborstel kom uit China.

Vasten en bidden: je niet laten leven, maar het ware leven zoeken. "Tot U Here, hef ik mijn ziel op. Maak mij uw wegen bekend, leer mij uw paden" (Psalm 25).

Jezus neemt drie van z'n discipelen mee. Bij Hem moeten ze immers leren wat omgang met God betekent. Bij Jezus is de school van de navolging, ook de school van het gebed. Wie zich door Jezus' oproep laat uitdagen tot die avontuurlijke tocht door de woestijn, moet ook met Hem de stilte en het zoeken naar de weg aandurven.

Maar bidden is moeilijk. Zoeken en kloppen tot je word open gedaan eist volharding. Wachten op God is kennelijk moeilijk. 'Mijn ziel wacht op de Heer, als wachters op de morgen, wachters op de morgen'. Wie hier kent dat niet, een lang gedurig smeken en de hemel lijkt doof te blijven. Die zoon of dochter die al jaren niets meer laat horen, maar geen Kerstverhaal afloop waarop je hem of haar in de armen sluit. Bidden is misschien wel ultieme onmacht, met lege handen bij God komen. Woordenloos wachten en luisteren, ook luisteren naar jezelf. We vragen om leiding en hebben onze keuzes al gemaakt. Hebben ons al verzoend met de woestijn waarin we leven. Hebben God een plaatsje gegeven op de zondag, maar verwachten niet dat Hij ons iets te zeggen heeft voor de keuzes die we in het leven van elke dag moeten maken. Vasten, denk daarbij niet alleen aan het afzien van eten of van bepaalde luxes. Misschien is vasten wel een vorm van waken, je niet in slaap laten sussen door mensen die zeggen dat we de goede God maar moeten laten zorgen. De oorlog in Oekraïne, de tot industrie verworpen omgang met dieren, kwetsbaar voor plagen. De stromen ontheemde mensen, wel welkom, niet welkom.

Wie ligt daar niet wakker van? In de nood van het bestaan zoekt Jezus het hogerop. Dezelfde plek waar de duivel Hem alle koninkrijken liet zien en Hij, met een knieval, alle macht kon krijgen? Het gaat Jezus niet om de makkelijkste weg naar de macht. Hij zoekt de weg naar het beloofde land. Het land waarvan Wet en Profeten getuigen en heen wijzen. En we lezen hoe Jezus, al biddend, gaat stralen zoals eens Mozes op de berg en hoe zijn kleren blinkend wit worden. En met Hem in gesprek zijn Mozes en Elia, die profeten die ook door de woestijn zijn gegaan. Het stralend gelaat van Mozes, zoals ieder mens gaat stralen als de liefde hem/haar heeft aangeraakt. Als je wezen door de ander beaamd is.

Mozes en Elia zijn in gesprek met Jezus en - volgens Lucas - zeggen ze Hem zijn exodus te Jeruzalem aan. De uittocht van Israel, de weg naar de verlossing, die steeds weer doodgelopen is, gaat Jezus tot voleinding brengen. Maar dat betekent wel de confrontatie met de religieuze en politieke machten van zijn dagen. Jezus weet verduveld goed dat het dan erop of eronder zal zijn.

Petrus raakt helemaal van zijn stuk van het visioen. Het Koninkrijk Gods is aangebroken: laten we hier blijven en tenten opslaan. Het is de verzoeking van de religie: jezelf terug trekken op een berg, op een religieus eiland in de samenleving. Godsdienst als doel in zichzelf. Religieuze ervaringen, zonder te vragen naar de weg. Maar dan is er de Stem uit de wolk: symbool van Gods verbergings en tegelijk van zijn nabijheid. Want dicht bij God zijn is niet alleen maar fijn en vrolijk, het kan je ook aan het schrikken maken, lazen we. De Stem bepaalt ons erbij dat het in Israëls godsdienst om het horen, om de gehoorzaamheid gaat. Om het gaan van de weg van Gods geboden.

Wat ze gezien hebben is een voorproefje van Pasen. Maar deze opstandingsheerlijkheid is niet slechts voor een klein klubje uitverkorenen. Het gaat in het evangelie om de velen! Ze moeten afdelen, naar de anderen, naar de schare.

In de biografie van Martin Luther King vertelt zijn weduwe dat hij tijdens een campagne tegen rassenscheiding in Montgomery 's nachts werd opgebeld en bedreigd. In de keuken piekerde hij of hij wel op de goede weg was. En hij bad: Heer, ik ben aan het eind van mijn krachten. Ik kan het niet meer alleen'. En toen werd de keuken een soort berg der verheerlijking. Dominee King vertelde: 'Op dat moment beleefde ik de tegenwoordigheid van de Goddelijke macht zoals ik die nog nooit ervaren had. Het was of ik de kalme verzekering van een innerlijke stem hoorde, die sprak: 'Verdedig de rechtvaardigheid, verdedig de waarheid, en God zal altijd naast je staan'. Na deze ervaring was King weer zeker van zichzelf en bereid en in staat alles onder ogen te zien. Dit gebeuren is mij altijd bij gebleven: 'De berg der verheerlijking aan de keukentafel!' Een Stem die je moed geeft en inspireert om vol te houden: 'Verdedig de rechtvaardigheid, verdedig de waarheid, en God zal altijd naast je staan'.
amen

Lezingen: Ex 34:27-35, Lucas 9:28-36